



# รายงานผลการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ



## รอบที่ ๒

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

งานสนับสนุนการตรวจราชการ  
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่  
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ  
กระทรวงศึกษาธิการ

## นโยบายการตรวจฯ : ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

นโยบายที่ ๘ การจัดทำระบบวัดผลรองรับมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ

๘.๑ การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินการจัดทำระบบวัดผลรองรับมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ

หน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดแพร่ มีการเปิดหลักสูตร ระยะสั้นเพื่อส่งเสริมอาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ ต่อยอดอาชีพเดิม ในการ upskill เช่นหลักสูตร หลักสูตรการทำผ้าดัดมือ หลักสูตรการตัดเย็บเสื้อผ้า สถานศึกษานำมาพัฒนาต่อยอดอาชีพ เช่น หลักสูตรการเย็บและปักลายถุงย่ามด้วยมือ หลักสูตรการตัดเย็บเสื้อผ้า หลักสูตรการประดิษฐ์ไม้ไผ่ประยุกต์ หลักสูตรการจักสานพลาสติก หลักสูตรการทำผ้า ECO Print หลักสูตรการเย็บและปักลายเสื้อด้วยมือ (New skills) การผลิตเห็ด ชีววิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนการทำปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ ชีววิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นต้น ตามความต้องการของตลาด อีกทั้งยังมีการเปิดสอนเป็นรายวิชา ตามความสนใจให้กับผู้เรียนสายอาชีพ การสอนรายวิชาขนมและอาหารว่าง หลักสูตรการออกแบบและติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด , หลักสูตรการขึ้นรูปและคมมีดด้วยเครื่อง Knife Grinder, หลักสูตรการสร้างมูลค่าจากเศษไม้ ขั้วรถยนต์ งานเชื่อมไฟฟ้าเบื้องต้น งานเชื่อมผลิตภัณฑ์ งานซ่อม ดีเซลเสื้อเบื้องต้น งานไฟฟ้าในอาคาร งานพื้นฐานระบบเสียงและระบบภาพ คุกกี้และเค้ก งานประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึกรุ่นที่ ๑ งานประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึกรุ่นที่ ๒ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปจัดพิมพ์เอกสาร Microsoft word ขนมไทยชาววัง เป็นต้น

มีการจัดเป็นโครงการกิจกรรม เช่น โครงการพัฒนาทักษะและสมรรถนะวิชาชีพกำลังคน (Up-skill ,Re-Skill) มีการส่งเสริมการเรียนระยะสั้นและการสอบมาตรฐานวิชาชีพระยะสั้น หรือการสอบคุณวุฒิวิชาชีพ เมื่อผู้เรียนระยะสั้นสำเร็จการศึกษาเพื่อเป็นการสร้างคุณค่าทางอาชีพกับตนเองและต่อยอดรายได้

๘.๒ ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ การจัดทำระบบวัดผลรองรับมาตรฐานวิชาชีพ

(Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ

๑) การอบรมอาชีพเสริมเพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ผู้เรียน

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ มีการส่งเสริมให้สถานศึกษาเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครู สกร ภาคเหนือด้วย อววน. ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีล้านนา ร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นการประชุมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยจังหวัดแพร่ เป็นหนึ่งในเป้าหมายในการเข้าร่วมพัฒนาทักษะอาชีพ ที่เป็นโครงการในการตอบโจทย์ต่อความต้องการของพื้นที่และเกิดหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ และเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างโมเดลนาร่องการพัฒนาาร่วมกัน มีสถานศึกษาที่เข้าร่วมจำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย สกร อำเภอมองแต้ว สกร อำเภอสองแคว สกร อำเภอลอง และ สกร อำเภอวังชิ้น

สถานศึกษามีการสำรวจผู้เรียน ผู้รับบริการให้ส่งเสริมอาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ ต่อยอดอาชีพเดิม ในการ upskill เช่นหลักสูตร หลักสูตรการทำผ้าดัดมือ หลักสูตรการตัดเย็บเสื้อผ้า สถานศึกษานำมาพัฒนาต่อยอดอาชีพ เช่น หลักสูตรการเย็บและปักลายถุงย่ามด้วยมือ หลักสูตรการตัดเย็บ

เสื้อผ้า หลักสูตรการประดิษฐ์ไม้ไผ่ประยุกต์ หลักสูตรการจักสานพลาสติก หลักสูตรการทำผ้า ECO Print หลักสูตรการเย็บและปักลายเสื้อด้วยมือ (New skills) ตามความต้องการของตลาด

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ ได้ดำเนินการดังนี้

วิทยาลัยสารพัดช่างแพร่ ได้ดำเนินการส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียนที่มีความต้องการเรียน เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านอาชีพหลักและอาชีพรอง เช่น การสอนรายวิชาขนมและอาหารว่างให้กับนักเรียนนักศึกษา ระดับ ปวช. ที่มีความสนใจพัฒนาตนเอง

วิทยาลัยเทคนิคแพร่ ส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียนที่มีความต้องการเรียนเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านอาชีพหลักและอาชีพรอง เช่น หลักสูตรการออกแบบและติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด , หลักสูตรการขึ้นรูปและคมมีดด้วยเครื่อง Knife Grinder, หลักสูตรการสร้างมูลค่าจากเศษไม้

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาทักษะและสมรรถนะวิชาชีพกำลังคน (Up-skill, Re-skill) หลักสูตรการปลูกผักปลอดภัย หลักสูตรการเพาะเห็ดและการทำเชื้อเห็ด และหลักสูตรการขยายพันธุ์พืช เพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะวิชาชีพให้นักเรียน นักศึกษา สามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปเผยแพร่/ปฏิบัติใช้ได้อย่างถูกต้องมีคุณภาพและปลอดภัยได้อย่างยั่งยืนต่อไปการดำเนินงานโครงการพัฒนาทักษะและสมรรถนะวิชาชีพกำลังคน (Up-skill ,Re-Skill)

#### ๑. โครงการพัฒนาทักษะและสมรรถนะวิชาชีพกำลังคน (Up-skill, Re-skill)

หลักสูตรการปลูกผักปลอดภัยและหลักสูตรการเพาะเห็ดและการทำเชื้อเห็ด

#### ๒. โครงการพัฒนาทักษะและสมรรถนะวิชาชีพกำลังคน (Up-skill, Re-skill)

หลักสูตรการขยายพันธุ์พืช และหลักสูตรการผลิตเห็ดเพื่อการค้า

วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ได้ดำเนินโครงการขับเคลื่อนการต่อยอดสมรรถนะวิชาชีพกำลังคน (Up-skill ,Re-skill ,New-skill) ด้วยวิธีที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย

วิทยาลัยการอาชีพลอง มีการเปิดสอนระยะสั้นให้กับผู้เรียน เช่น ชักรถยนต์ และมีการนำนักเรียน นักศึกษา ไปสอบศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน

### ๒) การพัฒนาสมรรถนะอาชีพให้แก่กลุ่มผู้เรียน การอบรมอาชีพระยะสั้น

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑) การพัฒนาทักษะอาชีพ: มีการสำรวจความต้องการของผู้เรียนและฝึกทักษะอาชีพในลักษณะ หลักสูตรระยะสั้นที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในอาชีพ โดยจัดฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น มีชั่วโมงการฝึกอบรมประมาณ ๓๐ ชั่วโมงขึ้นไป ประชาชนผู้สนใจ สามารถลงทะเบียนเรียนในสาขาอาชีพต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของ การจัดการอบรมสามารถจัดได้ทุกสถานที่ที่มีความพร้อม

๒) การฝึกอบรมเพื่อเข้าสู่อาชีพ: จัดกิจกรรมต่อเนื่องจากการฝึกทักษะอาชีพหรือจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะ เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้สามารถคิด วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา ตนเองเพื่อเข้าสู่อาชีพ โดยจัดให้มีกระบวนการแนะแนวอาชีพที่มีประสิทธิภาพโดยครู สกร. หรือหน่วยงานภาคีเครือข่าย

๓) การพัฒนาอาชีพ: พัฒนาอาชีพของกลุ่มเป้าหมายในลักษณะกลุ่มพัฒนาอาชีพ โดยจัด ให้มีการรวมกลุ่มของผู้มีอาชีพประเภทเดียวกันเพื่อร่วมเป็นเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสวงหาความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนพัฒนาอาชีพของกลุ่มโดยกระบวนการกลุ่ม ส่วนใหญ่สถานศึกษาจะจัดในลักษณะ ๑ อำเภอ ๑ อาชีพ

๔) การพัฒนาอาชีพด้วยเทคโนโลยี: พัฒนาอาชีพของกลุ่มเป้าหมายด้วยเทคโนโลยี โดยเน้นการจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายสถานประกอบการและผู้ที่ต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา กิจการและศักยภาพของตนเอง เช่น การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการพาณิชย์ (E-Commerce) การ จัดสร้างระบบฐานข้อมูลหรือการนำเสนองานเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่วนใหญ่สถานศึกษาจะจัดตามหลักสูตร โครงการดิจิทัลชุมชน

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ ได้ดำเนินการดังนี้

วิทยาลัยสารพัดช่างแพร่ มีการส่งเสริมการเรียนรู้ระยะสั้นและการสอบมาตรฐานวิชาชีพระยะ สั้นหรือการสอบคุณวุฒิวิชาชีพ เมื่อผู้เรียนระยะสั้นสำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นการสร้างคุณค่าทางอาชีพกับ ตนเองและต่อยอดรายได้ความสำเร็จ

วิทยาลัยเทคนิคแพร่ ส่งเสริมการเรียนรู้ระยะสั้นและการสอบมาตรฐานวิชาชีพระยะสั้นหรือ การสอบคุณวุฒิวิชาชีพเมื่อผู้เรียนระยะสั้นสำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นการสร้างคุณค่าทางอาชีพกับตนเองและต่อ ยอดรายได้สำเร็จ

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ มีการอบรมอาชีพประเภทหลักสูตรระยะสั้น ประชาชน ทั่วไปและหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น นอกกรอบอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตกำลังคนในภาคอุตสาหกรรม สร้างโอกาส และอาชีพให้กับผู้เรียน หรือประชาชนผู้ว่างงาน ได้รับโอกาสในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะฝีมือที่เหมาะสมกับงานตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน และท้องถิ่น วิทยาลัยฯ ได้จัดทำโครงการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น โดยมีรายวิชาดังนี้

| ลำดับ             | ประเภท หลักสูตร | ประเภท ผู้เรียน | ลักษณะ หลักสูตร | ชื่อวิชา                          | จำนวนผู้เรียน |            | จำนวนผู้สำเร็จ การศึกษา | รวม        |
|-------------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------------------------|---------------|------------|-------------------------|------------|
|                   |                 |                 |                 |                                   | ชาย           | หญิง       |                         |            |
| 1                 | ระยะสั้น        | ประชาชน ทั่วไป  | 30-60 ชม.       | การผลิตเห็ด                       | 42            | 108        | 150                     | 150        |
| 2                 | ระยะสั้น        | ประชาชน ทั่วไป  | 30-60 ชม.       | ชีววิถีเพื่อการ พัฒนาอย่างยั่งยืน | 165           | 182        | 347                     | 347        |
| 3                 | ระยะสั้น        | นอกระบบ อื่นๆ   | กษ.ระยะสั้น     | การทำปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ   | 24            | 36         | 41                      | 60         |
| 4                 | ระยะสั้น        | นอกระบบ อื่นๆ   | กษ.ระยะสั้น     | ชีววิถีเพื่อการ พัฒนาอย่างยั่งยืน | 17            | 43         | 60                      | 60         |
| <b>รวมทั้งหมด</b> |                 |                 |                 |                                   | <b>248</b>    | <b>369</b> | <b>598</b>              | <b>617</b> |

วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ได้ดำเนินโครงการขับเคลื่อนการต่อยอดสมรรถนะวิชาชีพกำลังคน (Up-skill ,Re-skill ,New-skill)

วิทยาลัยการอาชีพสองได้เปิด รายวิชาที่สอนระยะสั้น จำนวน ๑๐ รายวิชา ประกอบด้วย

| ที่ | รหัสวิชา  | รายวิชา                 |
|-----|-----------|-------------------------|
| ๑   | ๑๑๐๓-๑๓๐๑ | งานเชื่อมไฟฟ้าเบื้องต้น |
| ๒   | ๑๑๐๓-๑๓๐๕ | งานเชื่อมผลิตภัณฑ์      |
| ๓   | ๑๑๐๑-๓๓๐๑ | งานซ่อมเครื่องยนต์ดีเซล |
| ๔   | ๑๔๐๑-๑๓๐๒ | เสื่อเบื้องต้น          |
| ๕   | ๑๑๐๔-๑๓๐๑ | งานไฟฟ้าในอาคาร         |

|    |           |  |
|----|-----------|--|
| ๖  | ๑๑๐๕-๑๓๐๗ | งานพื้นฐานระบบเสียงและระบบภาพ                            |
| ๗  | ๑๔๐๒-๑๓๐๑ | คูกี้และเค้ก   |
| ๘  | ๑๔๐๓-๖๓๐๒ | งานประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึกรุ่นที่ ๑              |
|    |           | งานประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึกรุ่นที่ ๒              |
| ๙  | ๑๓๐๔-๑๓๑๐ | โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปจัดพิมพ์เอกสาร Microsoft word |
| ๑๐ | ๑๔๐๒-๒๓๐๑ | ขนมไทยชาววัง   |

และมีการส่งเสริมการเรียนรู้ระยะสั้นและการสอบมาตรฐานวิชาชีพพระยะสั้น หรือการสอบคุณวุฒิวิชาชีพเมื่อผู้เรียนระยะสั้นสำเร็จการศึกษาเพื่อเป็นการสร้างคุณค่าทางอาชีพกับตนเองและต่อยอดรายได้ ความสำเร็จ

### ๓) การเสริมสร้าง สนับสนุน และแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการขอรับรองมาตรฐานวิชาชีพ

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ ได้ดำเนินการดังนี้

วิทยาลัยสารพัดช่างแพร่ เป็นศูนย์ทดสอบประเมินมาตรฐานฝีมือแรงงานสาขางานคอมพิวเตอร์ ดำเนินการประสานความร่วมมือกับศูนย์ทดสอบฝีมือแรงงานจังหวัดแพร่

วิทยาลัยเทคนิคแพร่ มีศูนย์ทดสอบสมรรถนะคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพบริการยานยนต์ อาชีพช่างซ่อมบำรุงรักษาทั่วไประดับ ๒ โดยแผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคแพร่ มีศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานแพร่ ดำเนินการร่วมกับ วิทยาลัยเทคนิคแพร่ จำนวน ๑๐ สาขาอาชีพ และในปีการศึกษา ๒๕๖๗ มีผู้ผ่านการทดสอบทั้งสิ้น ๑๑๒ คน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

๑. สนับสนุนให้ครูและผู้เรียนเข้ารับการพัฒนาและประเมินกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สคช. ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน และสถานประกอบการชั้นนำที่มีมาตรฐานในระดับสากล เช่น โรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล

๒. จัดอบรมเพื่อยกระดับและพัฒนาทักษะด้านภาษา โดยบริษัท British Council และนศึกษา มีผลการทดสอบอยู่ในระดับ B๒

#### (๑) ผลการทดสอบภาษาอังกฤษ

| ระดับ | ผู้เข้าสอบ | ระดับผลการทดสอบ (คน) |                |                |                |                |                |
|-------|------------|----------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|       |            | A <sub>๑</sub>       | A <sub>๒</sub> | B <sub>๑</sub> | B <sub>๒</sub> | C <sub>๑</sub> | C <sub>๒</sub> |
| ปวช.  | ๒๘๑        | ๒๓๑                  | ๓๙             | ๗              | ๑              | ๓              | -              |
| ปวส.  | ๓๓๙        | ๒๖๗                  | ๖๐             | ๙              | ๒              | -              | ๑              |
| รวม   | ๖๒๐        | ๔๙๘                  | ๙๙             | ๑๖             | ๓              | ๓              | ๑              |

#### (๒) ผลการทดสอบสมรรถนะทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

| ระดับ | จำนวนผู้เข้าสอบ (คน) | สอบผ่าน (คน) | สอบไม่ผ่าน (คน) |
|-------|----------------------|--------------|-----------------|
| ปวช.  | ๒๘๖                  | ๒๓๘          | ๔๘              |
| ปวส.  | ๓๔๒                  | ๓๑๔          | ๒๘              |
| รวม   | ๖๒๘                  | ๕๕๒          | ๗๖              |

### ๘.๓ ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับ

| ปัญหา/อุปสรรค                    | แนวทางการแก้ไขปัญหา   | ผลที่คาดว่าจะได้รับ  |
|----------------------------------|---|--|
| ๑. ขาดแคลนผู้ทดสอบในบางสาขาอาชีพ | ๑. ประสานเพื่อจัดฝึกอบรมหลักสูตรผู้ทดสอบฝีมือแรงงานในสาขาที่ขาดแคลน | ๑. ได้เป็นศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ในสาขาที่ขาดแคลน  |
| ๒. การเลือกเรียนรายวิชาระยะสั้น  | ๒. ทำระบบให้ง่ายต่อการลงทะเบียนเรียนระยะสั้น                        | ๒. นักเรียน นักศึกษาให้ความสนใจร่วมมือกับกิจกรรมการเรียนการสอนอาชีพระยะสั้น เพื่อเพิ่มทักษะหลากหลาย (Multi-skill) ในระดับมากที่สุด |

### ๘.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. กลุ่มผู้เรียนมีความสนใจในการพัฒนาอาชีพ และต่อยอดอาชีพเดิม
๒. มีการรวมกลุ่มผู้เรียนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ผลงานประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ
๓. คณะผู้บริหาร ประสานความร่วมมือกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดการศึกษาและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสายอาชีพเกษตร ที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบ มีทางเลือกที่จะมีรายได้ระหว่างเรียนควบคู่กับการทำงานไปพร้อมกัน เพื่อยกระดับศักยภาพของตนเอง รวมทั้งลดระยะเวลาในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน และเปิดโอกาสทางการศึกษาที่ยืดหยุ่นต่อการประกอบอาชีพในอนาคต

### ๘.๕ ข้อเสนอแนะ

### ๘.๖ รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

ตุ๊กตาดักกลิ่น “แมวน้ำโชค” ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอคลอง

#### ตุ๊กตาดักกลิ่น “แมวน้ำโชค” ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอคลอง

**ประเภท** : การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

**๑. ชื่อผลงาน** : ตุ๊กตาดักกลิ่น “แมวน้ำโชค”

**๒. ความเป็นมา** ตุ๊กตาดักกลิ่น “แมวน้ำโชค”

อำเภอคลองเป็นเมืองวัฒนธรรม การแต่งกายด้วยผ้าพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ คือ การนุ่งผ้าซิ่นตีนจก การแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์อีกอย่างก็ คือ การนำเอาผ้าหม้อห้อมมาสวมใส่โดยประยุกต์ตามสมัยนิยม การตัดเย็บเสื้อผ้าที่ใช้ผ้าหม้อห้อม ทำให้มีเศษผ้าหม้อห้อมเหลือใช้เป็นจำนวนมาก กลุ่มสตรีบ้านแม่ลานเหนือ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จึงได้มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยนำเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ที่เป็นเอกลักษณ์ของคนจังหวัดแพร่ คือ ผ้าหม้อห้อมมาทำเป็นงานหัตถกรรมของกลุ่ม โดยทำผลิตภัณฑ์ นอกจากการทอผ้าซิ่นตีนจกแล้ว ยังตัดเย็บเป็นกระเป๋า ทำพวงกุญแจจากเศษผ้า ทำยางมัดผมจากผ้าหม้อห้อม

ทำสายคล้องคอ ซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพที่มีการเลือกใช้ผ้าหม้อห้อมทำจากผ้าฝ้ายที่มีคุณภาพ สีติดทน และไม่ซีดง่าย มาใช้ในการตัดเย็บ เศษผ้าที่เหลือจากการทำผลิตภัณฑ์ข้างต้น กลุ่มได้นำมาออกแบบทำเป็นตุ๊กตาดักกลิ่น โดยสร้างสรรค์เป็นตุ๊กตารูปแมวที่ปัจจุบัน แมว เป็นสัตว์เลี้ยงที่น่ารัก นิยมเลี้ยงกันมาก และเรียกกลุ่มคนกลุ่มนี้ว่า “ทาสแมว” ที่มีความเชื่อว่า แมวเป็นสัตว์นำโชค การทำตุ๊กตาดักกลิ่น “แมวนำโชค” ได้ออกแบบตกแต่งปก ลวดลายด้วยเส้นด้ายที่มีสีสันสวยงาม ออกแบบลวดลายที่ทันสมัย ตรงกับความนิยม ความต้องการของตลาด นอกจากนี้มีความสวยงามแล้ว ยังสามารถใช้ประโยชน์ในเรื่องการดับกลิ่นได้ เหมาะสำหรับผู้ใช้ ทุกเพศ ทุกวัย และคงความเป็นเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงไว้สู่รุ่นลูกหลาน ได้เรียนรู้และสืบสานต่อไป

### ๓. ความสำเร็จที่ปรากฏ/จุดเด่น

ตุ๊กตาดักกลิ่น “แมวนำโชค” ได้รับการคัดเลือกเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ระดับประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๗ ประกาศโดยกรมส่งเสริมการเรียนรู้ จุดเด่นของ ตุ๊กตาดักกลิ่น “แมวนำโชค” ผลิตภัณฑ์เป็นตุ๊กตาดักกลิ่นที่ทำมาจากเศษผ้าหม้อห้อม มีลักษณะเป็นรูปแมวที่กำลังถือปลาเอาไว้บนหัวแมว มีดอกแก้วประดับอยู่ สวมสร้อยคอที่ร้อยด้วยลูกเดือย ปักลวดลายด้วยด้ายที่มีสีสันสวยงาม ซึ่งองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์จะสื่อถึงความหมายต่างๆ ดังนี้ “แมว” คือสัญลักษณ์แห่งความโชคดี ที่เชื่อว่าจะนำโชคลาภเงินทองมาให้ “ปลา” เป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ มั่งคั่ง มั่งมี “ดอกแก้ว” คือ ดอกไม้มงคลที่มีกลิ่นหอม บริสุทธิ์ แจ่มใส เสริมดวงในเรื่องความรัก “ลูกเดือย” เป็นพืชพื้นถิ่นที่นิยมใช้ประดับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขาชนเผ่ากะเหรี่ยง จังหวัดแพร่ นอกจากนี้ ยังนำถ่านส้มโอและส้มเขียวหวาน ซึ่งนำนวัตกรรมเตาเผาชีวมวลมาใช้ นำมาทำเป็นผงถ่านดับกลิ่นบรรจุถุงแล้วนำมาใส่ตุ๊กตาดักกลิ่นรูปแมว ช่วยดับกลิ่นอับชื้น และเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่นิยม ทางกลุ่มรับคำสั่งซื้อผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง จึงเป็นความโดดเด่นของ ตุ๊กตาดักกลิ่น “แมวนำโชค” ที่นำทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เกิดนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยังนำเศษวัสดุที่เหลือใช้ มาเพิ่มมูลค่า และสร้างรายได้ให้ชุมชน

### ๔. วิธีการดำเนินงาน

#### ขั้นการวางแผน (Plan)

การดำเนินงานของกลุ่มมีการประชุม ทบทวน การทำผลิตภัณฑ์เป็นประจำทุกเดือน มีการแจ้งรายรับ รายได้ จากการทำบัญชีครัวเรือนของกลุ่ม นำปัญหา อุปสรรคในการผลิต การจำหน่าย การติดต่อประสานงาน เกี่ยวกับตัวผลิตภัณฑ์ การประชาสัมพันธ์ช่องทางการตลาด นำมาพูดคุยและวางแผนร่วมกันในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

#### ขั้นการดำเนินงาน (Do)

สมาชิกมีการแบ่งหน้าที่ในการรับผิดชอบในขั้นตอนของการทำผลิตภัณฑ์ โดยมีประธานกลุ่ม ขับเคลื่อนการทำงานของกลุ่ม นำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากการไปศึกษาเรียนรู้มาถ่ายทอดให้กับสมาชิก เพิ่มเติมจากรูปแบบที่กลุ่มได้ปฏิบัติอยู่ เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ไม่ซ้ำแบบ สมาชิกที่ทำลวดลายสามารถออกแบบตามความคิดของตัวเองให้เป็นธรรมชาติ บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ในงานหัตถกรรมที่มีความประณีตสวยงาม และมีความหมายในตัวตนของผลิตภัณฑ์ สมาชิกกลุ่มร่วมด้วยช่วยกันและร่วมกันสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน พูดคุย หัวเราะ มีความสุข

#### ขั้นการตรวจสอบ (Check)

การตรวจสอบผลิตภัณฑ์ กลุ่มมีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน มีสมาชิกที่เป็นกลุ่มตรวจสอบชิ้นงานทุกชิ้นงาน ก่อนที่จะบรรจุและจัดส่งจำหน่าย ในทุกเดือนสมาชิกจะมีการประชุมและทบทวน ตรวจสอบผลการดำเนินงาน

และสรุปยอดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ รวมทั้งยอดการสั่งทำผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้มีการตรวจสอบจากบุคคล หน่วยงานภายนอกที่ได้เข้าไปศึกษาเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการผลิตภัณธ์งานหัตถกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชน, สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด, ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุอุตสาหกรรม สร้างสรรค์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้แพร่ เฉลิมพระเกียรติ, สวทช เป็นต้น

### ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา (Act)

จากการตรวจสอบของสมาชิกกลุ่ม บุคคลและหน่วยงานภายใน สมาชิกกลุ่มนำประเด็นการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และผลตอบรับจากกลุ่มผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ นำมาพัฒนาทั้งรูปแบบการทำ การบรรจุภัณธ์ การ ประชาสัมพันธ์ในช่องทางการตลาด การเพิ่มจำนวนยอดสั่งซื้อให้เพิ่มมากขึ้น การขยายพื้นที่โดยการถ่ายทอด ความรู้ให้กับกลุ่มสมาชิกในพื้นที่ใกล้เคียงเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกและขยายผลการทำผลิตภัณธ์ให้เป็นที่ รู้จักเพิ่มมากขึ้น

## ๕. ปัจจัยป้อน (In put)

### ด้านงบประมาณ

ทางกลุ่มมีการระดมทุนจากสมาชิก โดยการถือหุ้นของวิสาหกิจชุมชน และได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนงบประมาณ ในการพัฒนาผลิตภัณธ์ รวมทั้งการวางแผนด้าน งบประมาณ การเงิน ค่าใช้จ่าย รายได้ และจัดสรรตามส่วนให้เหมาะสม เกิดประโยชน์กำไรเป็นต้น **ด้านบุคคล** สมาชิกได้รับการพัฒนาฝีมืออย่างต่อเนื่อง เพิ่มทักษะความชำนาญในการงานด้านฝีมือหัตถกรรม โดยการเข้า ฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ จากหน่วยงานเครือข่าย และในกลุ่มได้จัดสรรงานตาม ความสามารถ โดยแบ่งตามความถนัด ความชำนาญงานของแต่ละบุคคล เช่น งานเย็บ งานปัก งานประกอบ งานทอ เป็นต้น **ด้านวัสดุ** ในกลุ่มมีการนำวัสดุมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยนำเศษวัสดุที่เหลือใช้ มาแปรรูป เป็นผลิตภัณธ์ขนาดตามชิ้นงานต่างๆ โดยวัสดุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่จะมาจากพื้นที่เป็นหลัก **ด้านการตลาด** ได้มี การส่งเสริมทางการตลาดทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ เช่น ออกบูธในงานต่างๆ จำหน่ายหน้าร้าน ขาย ของบนเพจของกลุ่ม

## ๖. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

สมาชิกกลุ่มการทำตุ๊กตาต่อกบลิ้น “แมวน้ำโชค” ให้ความสำคัญในการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ การ ปรับตัวให้เข้ากับตลาดในยุคปัจจุบัน การวางแผนงาน กำหนดเป้าหมายร่วมกัน ความสามัคคีปรองดองในกลุ่ม รวมถึงการสร้างพันธมิตร เครือข่ายต่างๆ

**๗. ปัญหา อุปสรรค :** เนื่องจากเป็นงานทำมือ ค่อนข้างใช้เวลานานในการผลิตสินค้าแต่ละชิ้น จึงทำให้บางครั้ง ไม่สามารถผลิตทันตามความต้องการของตลาดได้

**๘. ข้อเสนอแนะ :** มีการขยายผลให้กลุ่มงานหัตถกรรมในหมู่บ้าน ตำบลใกล้เคียงเพิ่มขึ้น ให้มีทักษะการทำ เพื่อเป็นฐานการผลิตรองรับตลาด ที่มีความสนใจในผลิตภัณธ์และสั่งทำเพิ่มจำนวนมากขึ้น

## ๙. การเผยแพร่

### ๑. ได้รับเกียรติจากหน่วยงานต่างๆเชิญเป็นวิทยากรเผยแพร่ ผลงาน ของสถานศึกษา

มีสถานศึกษาเชิญเป็นวิทยากร เช่น โรงเรียนอนุบาลจตุรอุบล ตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง, โรงเรียนบ้านเหล่า ตำบลบ้านด้าเหล่า อำเภอคลอง โรงเรียนบ้านสลก อำเภอวังชิ้น

**๒. ได้รับรางวัลจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ** จากการจัดกิจกรรมได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจาก ตุ๊กตาต่อกบลิ้น “แมวน้ำโชค” ได้รับคัดเลือกผลิตภัณธ์ชุมชนต้นแบบ ระดับประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๗



## ๑๐. ภาพประกอบ



นำเศษวัสดุเหลือใช้ในชุมชนมาใช้ในการทำเป็นส่วนประกอบของ ตุ๊กตาดักกลิ่น “แมวนำโชค”  
นำเศษผ้าหม้อห้อม ผลไม้ ไม้ไผ่เหลือใช้ มาทำเป็นถ่านโดยใช้เตาแบบชีวมวลนำมาบดเป็น



กลุ่มมีการผลิตและยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนรู้ให้เด็กและเยาวชนได้ฝึกปฏิบัติจริง  
และมีการขยายผลสู่กลุ่มอาชีพอื่นๆในหลายพื้นที่